

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200253
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8522200253.9

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XX/X, E., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, dieťa rodičov: otca - F. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XX/X, E. a matky -G. C. B., nar. XX.X.XXXX, XX H. I. J., K., L. M., N., v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a určenia vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd v y h l a s u j e, že nemá právomoc konať o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu a konanie z a s t a v u j e.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 10.2.2022 domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril mal. A. do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Matke mal. dieťaťa G. C. B. uložil povinnosť prispievať na výživu mal. A. sumou 200 eur mesačne vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca mal. A., styk mal. A. s matkou neupravoval a žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností navrhovateľ odôvodnil tým, že v roku 2015 sa s matkou mal. A. rozviedli a mal. A. bola zverená do starostlivosti matky. A. sa však u matky necítila bezpečne, a to z dôvodu fyzického násillia zo strany matky, ako aj z dôvodu obťažovania zo strany matkinho partnera. Po jednom takomto konflikte matka mal. A. vyhodila z domu a odvtedy mal. A. začala bývať u otca. Keď A. podala na matku a jej partnera trestné oznámenie, začala matka na ňu robiť nátlak aby ho stiahla. Okolo domu sa začali pohybovať cudzí ľudia, ktorí sa na otca a maloletú A. vypytovali. Takisto začali cudzie osoby sledovať A. po meste. Keďže polícia a rovnako aj príslušné úrady odmietali danú situáciu riešiť, v auguste 2020 sa otec s mal. A. rozhodli, že odídu na Slovensku. Aj keď Írsky súd rozhodnutím, ktoré je obdobou nášho neodkladného opatrenia rozhodol o tom, že mal. A. môže dočasne bývať u otca mal. Dieťaťa, vo veci samej, t. j. vo veci úpravy rodičovských práv a povinností doposiaľ rozhodnuté nebolo. Matka sa pôvodne domáhala návratu mal. A. do Írska, a to v návratovom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I., pod sp. Zn. 11P/37/2021. V rámci tohto konania bola vypočutá aj mal. A., ktorá odmietla návrat do Írska z vyššie uvedených dôvodov. V konaní bol aj vypracovaný znalecký posudok č. 51/2021, v ktorom znalkyňa Mgr. Lenka Lipanová okrem iného uviedla, že výpovede A. možno vnímať ako úprimné, autentické a vierohodné. Keď matka z výpovede A., ako aj zo záverov znaleckého posudku pochopila, že nariadenie návratu do Írska nie je pravdepodobné, rozhodla sa ju v lete 2021 uniesť, a to aj napriek tomu, že Okresný súd Košice I. jej výslovne zakázal vycestovať s mal. A. mimo SR. Po tomto incidente, keď si matka bola vedomá, že v návratovom konaní nemôže uspieť, vzala svoj návrh späť, v dôsledku čoho bolo návratové konanie zastavené. Medzitým sa A. dokonale zžila s prostredím v Starej Ľubovni, chodí do školy, má tu rodinu, našla si tu priateľov. Do Írska sa neplánuje vrátiť. Otec s mal. dieťaťom si našli nájomný byt a otec si momentálne hľadá prácu v Starej Ľubovni.

3. Tunajší súd uznesením č. k. 4P/18/2022-31 zo dňa 11. mája 2022 ustanovil mal. A. kolízneho opatrovníka, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa.

4. Matka mal. dieťaťa e-mailovým podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.6.2022 uviedla, že návrh otca mal. dieťaťa je neopodstatnený. Otec mal. dieťaťa tvrdí, že bol nútený odísť z Írska, pretože sa bál o svoju bezpečnosť a bezpečnosť mal. A.. Mal. A. však v žiadnom zo svojich vyhlásení neuviedla, že sa bojí o svoju bezpečnosť. Írska polícia nenašla žiadne dôkazy, ktoré by to potvrdzovali, a preto práve otec mal. A. je ten, kto uniesol mal. A.. Otec maloletej tvrdí, že súd v Írsku rozhodol, že mal. A. môže zostať s ním. Toto je do istej miery pravda. Otec maloletej podal ex parte žiadosť v júli 2020 bez jej vedomia, bolo to však len dočasné opatrenie a toto nariadenie bolo dňa 24. júna 2021 zrušené.

5. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 31.1.2023 vyplýva, že dňa 26.1.2023 sa na tunajší úrad dostavil otec mal. A., ktorý žiadal o pomoc pri riešení situácie, v ktorej sa ocitli v Írsku jeho mal. deti. Uviedol, že mal. A., ktorá žila s ním na Slovensku približne 2,5 roka, odišla späť do Írska s matkou približne dňa 28.10.2022. Matka dcéru presvedčila aj o zmene aj o tom, že už nežije s mužom, proti ktorému je vedené trestné stíhanie. Podľa otca maloletá do Írska odišla lebo jej na Slovensku chýbali súrodenci a matke uverila. Otec je s mal. deťmi v kontakte a vie, že mal. A. postupom času prišla na to, že matka ju oklamala – nezmenila sa a v ich domácnosti naďalej je muž, ktorý obťažoval mal. A.. Otec mal. detí zároveň opísal incident, ktorý sa udial pred 2 týždňami v Írsku (15.1.2023). Telefonicky ho kontaktovali a informovali jeho staršie deti, že medzi matkou a mal. A. nastal problém a po nezhodách s matkou odišla mal. A. ku kamarátke, ktorá je v náhradnej starostlivosti. Následne sa začal riešiť návrat mal. A. späť na Slovensko, ale Írske sociálne úrady aj napriek vyjadreniam maloletej vrátili mal. A. späť do osobnej starostlivosti matky. Podľa vyjadrenia otca, napätie v rodine vyústilo dňa 19.1.2023, kedy boli mal. deti vypočúvané úradmi z dôvodu vyššie spomínaného odchodu mal. A. ku kamarátke. Otcovi telefonovali vo štvrtok 19.1.2023 o 23:00 hod.. Policajt vyhodnotil, že situácia je vážna, kontaktoval sociálne úrady v Írsku a mal. deti A. a L. previezli do iného okresu v krajine a dali ich do dočasnej náhradnej starostlivosti – v dňoch 20.1. – 24.1.2023 boli zverené náhradným (tretím) osobám, pretože nechceli byť pri matke. Z vyjadrenia otca vyplýva, že má záujem prevziať deti do osobnej starostlivosti . Uviedol, že nemôže ísť do Írska, pretože má obavu o svoje bezpečie. Otec mal. dieťaťa tiež uviedol, že zmenil svoj trvalý pobyt a aktuálne býva na adrese E. O. XX, kde žije a je zastabilizovaný. S matkou mal. deti nekomunikuje. V Írsku je vedené súdne konanie vo veci zverenia mal. detí do osobnej starostlivosti otca, avšak predmetné súdne konanie je na generálnom odročení.

6. Na základe výzvy súdu zo dňa 30.5.2023 Spojená škola Jarmočná 108, 064 01 Stará Ľubovňa oznámila tunajšiemu súdu, že dňa 4.11.2022 bola strednej škole doručená žiadosť otca mal. dieťaťa o prerušenie štúdia. Dôvodom prerušenia štúdia boli vážne rodinné problémy, ktoré uviedol v žiadosti otec A. B..

7. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

8. Podľa § 161 ods. 1 a 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa čl. 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) číslo 2019/1111 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) číslo 1347/2000 : Toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na: a) rozvod, rozluky alebo anulovania manželstva; b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

10. Podľa článku 1 ods. 2 písm. a) a e) Nariadenia Rady (ES) číslo 2019/1111 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, Závažnosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä : a) opatrovníckeho práva a práva

styku s dieťaťom, e) opatrení na ochranu dieťaťa týkajúcich sa správy, udržovania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

11. Podľa článku 1 odsek 3 Nariadenia Rady (ES) číslo 2019/1111, toto nariadenie sa nevzťahuje na vyživovaciu povinnosť.

12. Podľa článku 2 ods. 7 Nariadenia Rady (ES) číslo 2019/1111 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, na účely tohto nariadenia : pojem "rodičovské práva a povinnosti" označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom.

13. Podľa článku 7 Nariadenia Rady (ES) číslo 2019/1111 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 tohto článku sa uplatňuje s výhradou článkov 8 až 10.

14. Podľa článku 8 Nariadenia Rady (ES) číslo 2019/1111 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, Keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si v rámci výnimky z článku 7 ešte tri mesiace po presťahovaní zachovávajú právomoc na zmenu rozhodnutia o práve styku, ktoré bolo vydané v tomto členskom štáte pred tým, ako sa dieťa presťahovalo, ak osoba, ktorej bolo upravené právo styku uvedeným rozhodnutím, má naďalej svoj obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa nositeľ práva styku, ktorý je uvedený v odseku 1, podrobil právomoci súdov členského štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa účasťou na konaní pred týmito súdmi bez toho, aby namietal ich právomoc.

15. Podľa čl. 11 Nariadenia rady (ES) číslo 2019/1111 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, Ak miesto obvyklého pobytu dieťaťa nemožno určiť a právomoc nemožno určiť podľa článku 10, právomoc majú súdy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza. Právomoc podľa odseku 1 sa uplatní aj na utečenecké deti alebo deti, ktoré boli medzinárodne vysídlené v dôsledku nepokojov v členskom štáte ich obvyklého pobytu.

16. Podľa čl. 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

17. Podľa čl. 3 vyššie citovaného Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

18. Podľa čl. 10 citovaného Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

19. V danom prípade pre rozhodovanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a určení vyživovacej povinnosti nie je v zmysle hore citovaných ustanovení zákona daná právomoc slovenského súdu. Maloleté dieťa nemá obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky a rodičia maloletého dieťaťa sa výslovne nepodrobili právomoci súdu na území Slovenskej republiky, práve naopak z návrhu otca, ako aj z podaní matky vyplýva, že v Írsku v minulosti, ako aj v súčasnosti prebiehajú konania týkajúce sa mal. A.. Tieto skutočnosti vyplývajú tiež z vyjadrení samotného otca ,

ktorý prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámil súdu, že v Írsku prebieha konanie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej A.. Na výzvu súdu, aby predložil právoplatné rozhodnutie Írskeho orgánu, ako aj na všetky ďalšie výzvy o poskytnutie súčinnosti v predmetnej veci otec dlhodobo nereaguje.

Aktuálne ani otec a ani mal. A. nemajú registrovaní trvalý ani prechodný pobyt v obvode Okresného súdu Stará Ľubovňa. Z lustrácie v Registri obyvateľov SR vyplýva, že obaja sú od 8.12.2022 prihlásení k trvalému pobytu v E., C. D. XX/X, P. E. E.. Keďže nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky, súd konanie vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu zastavil v zmysle ustanovení § 9 a § 100 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.